

**Keski-Suomen maakuntapuntari 2018,
KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön kyselytutkimus
keskisuomalaisten mielipiteistä:**

Keskisuomalaiset kantavat huolta maaseudulla asuvien ja huono-osaisten elinoloista

Keski-Suomen asukkaat kantavat huolta maaseudulla asuvien ja huono-osaisten elinoloista. Hyväosaisten uskotaan pärjäävän tulevaisuudessa entistä paremmin, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön maakunnan asukkaiden näkemyksiä kartoittavasta tutkimuksesta.

Keskisuomalaiset pitävät maakuntavaaleja hyvänä asiana. Äänioikeuttaan käyttäisi kaksi kolmesta. Yksi viidestä olisi valmis lähtemään ehdokkaaksi maakuntavaaleihin kysyttäessä. Lautakuntiin on valmius joka neljännellä. Aloiteoikeutta maakunnallisiin asioihin toivoo kaksi kolmesta.

Ehdokkaaksi asettumiselle ollaan kuitenkin halukkaita laittamaan rajoituksia. Vahva enemmistö ei pidä hyvänä, että sama henkilö on ehdolla kaikissa vaaleissa.

Puolet keskisuomalaisista haluaisi valita myös maakuntajohtajan suoralla kansanvaalilla.

Maakuntavaltuuston toimintamahdollisuuksiin suhtaudutaan kuitenkin jonkin verran epäuskoisesti. Puolet arvelee, että valtuusto ajaa lähinnä suurten kaupunkien etuja.

Keskisuomalaiset suhtautuvat maakuntauudistukseen melko varovaisesti. Sote-uudistuksen jälkeen kunnille jäävät tehtävät halutaan säilyttää kunnilla.

Keski-Suomessa luotetaan sote-palveluissa julkiseen tarjontaan.

Tuoreimmassa maakuntiin kohdistetussa tutkimuksessa asukkaat puntaroivat elinolojen kehitystä maakunnassa, alueellista itsehallintoa, osallistumista ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia sekä sote-palveluiden valinnanvapautta. Tässä yhteenvedossa tarkastellaan tiivistetysti keskeisiä tutkimuksen tuloksia Keski-Suomen osalta.

Maaseudulla asuvien ja huono-osaisten elinolot huolettavat Keski-Suomessa

Näkemyksiä oman maakunnan elinolojen kehityksestä selvitettiin tutkimuksessa siten, että vastaajille esitettiin lista väestöryhmiä. Heiltä kysyttiin, millaiseksi näkevät näiden

väestöryhmien elinolojen kehittyvän omassa maakunnassa seuraavan kymmenen vuoden aikana.

On vain yksi väestöryhmä, jonka kohdalla enemmistö (65 %) keskisuomalaisista odottaa elinolojen kehittyvän parempaan suuntaan, hyvätuloiset.

Viiden väestöryhmän elinolojen otaksutaan maakunnassa kulkevan vääjäämättömästi huonompaan suuntaan. Nämä ovat huonotuloiset (72 %), maaseudulla asuvat (70 %), eläkeläiset/ikäntyneet (66 %), työttömät (65 %) ja viljelijät (63 %). Joka toinen (49 %) uskoo myös opiskelijoiden olojen huonontuvan.

Keski-Suomen asukkaiden odotukset väestöryhmien elinolojen muutoksesta poikkeavat hieman koko maan väestön keskiarvosta. He ovat keskimäärää useammin huolissaan työttömistä, maaseudulla asuvista, viljelijöistä ja lapsiperheistä.

Suoria maakuntavaaleja kannatetaan – rajoja ehdokkaaksi asettautumiselle

Tutkimuksessa selvitettiin mielipiteitä maakuntavaaleista ja maakuntavaltuustosta. Selvä enemmistö (76 %) keskisuomalaisista pitää hyvänä sitä, että kansalaiset voivat vastaisuudessa valita päättäjät maakuntiin suorilla vaaleilla. Reilu kolmasosa (36 %) keskisuomalaisista sanoo, että kunnanvaltuustojen pitäisi valita päättäjät maakuntaan kuntakohtaisten kiintiöiden puitteissa.

Keskisuomalaiset ovat taipuvaisia rajaamaan maakuntavaaliehdokkaaksi asettautumista. Kolme neljästä (77 %) katsoo, että samojen ihmisten ei pidä olla päättämässä valtakunnan, maakuntien ja kuntien asioista. Kaksi viidestä (39 %) katsoo, että ehdokkuuden rajaaminen eri vaaleissa olisi epädemokraattista.

Lähes puolet (46 %) olettaa, että maakuntavaltuustolla ei tule olemaan todellista päätösvaltaa. Vain reilu neljännes (29 %) uskoo, että maakuntavaltuusto kykenee toimimaan vastuuntuntoisesti koko maakunnan edun huomioon ottaen. Kolmannes (34 %) arvioi, että maakuntavaltuusto tulee olemaan kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien toimiva väylä.

Keski-Suomessa asuvat suhtautuvat maakuntavaltuuston toimintamahdollisuuksiin kutakuinkin samalla tavoin kuin kansalaiset koko maassa keskimäärin.

Moni Keski-Suomessa on epätietoinen

Suhtautumista maakuntauudistukseen ja maakunnalliseen itsehallintoon selvitettiin kuudella asenneväittämällä. Vajaa kaksi viidesosaa (38 %) Keski-Suomen asukkaista pitää nykyistä 18 maakunnan jakoa hyvänä perustana sote- ja maakuntauudistukselle. Tätä suuremmalla osalla (44 %) on kuitenkin tärkeää, että oma maakunta on yksi uudistuksessa perustettavista maakunnista.

Reilu kolmasosa keskisuomalaisista (36 %) yhtyy väittämään, jonka mukaan ”maakunnilla tulee olla samanlainen itsehallinto kuin kunnilla nykyisin”. Eri mieltä on samansuuruinen joukko (36 %). Reilu kolmannes (36 %) Keski-Suomen asukkaista ilmoittaa, että maakunnat eivät tarvitse minkäänlaista itsehallintoa. Yli neljäsosa (29 %) ei pysty ottamaan kantaa lainkaan.

Maakuntien toiminnan rahoittamista vastaisuudessa maakuntaverolla kannattaa neljännes (26 %) kannattaa ja vastustaa joka toinen (52 %).

Epätietoisuus on keskisuomalaisten keskuudessa yleisempää kuin koko maan väestön keskuudessa keskimäärin.

Yli kolmannes siirtäisi jatkossa elinkeinojen edistämisen maakunnan vastuulle

Tutkimuksessa vastaajille esitettiin joukko sote-uudistuksen jälkeen kunnille jääviä tehtäviä. Heiltä kysyttiin, mitkä kaikki kunnille jäävistä tehtävistä ovat sellaisia, jotka tulisi myös siirtää maakunnan vastuulle. Eniten kannatusta saa elinkeinojen edistäminen (yritysten toimintaedellytykset, yritysneuvonta jne.), jonka yli kolmannes (36 %) olisi valmis luovuttamaan maakunnalle. Neljännes (23 %) luovuttaisi kulttuuripalvelut maakunnalle.

Keskisuomalaiset suhtautuvat kuntien tehtävien siirtämiseen maakuntien vastuulle kutakuinkin samoin kuin väestö koko maassa keskimäärin.

Maakuntavaaleissa äänestäisi kaksi kolmesta

Vastaajilta kysyttiin, kuinka tärkeiksi he kokevat eri tavat vaikuttaa päätöksiin ja toimintatapoihin hallinnon eri tasoilla. Vastaajat arvioivat jokaista vaikuttamiskeinoa erikseen neliportaisella asteikolla.

Selvästi tärkeimmäksi vaikuttamisen kanavaksi kysytyistä koetaan äänestämisen eduskuntavaaleissa. Keskisuomalaisista selvä enemmistö (84 %) pitää äänestämistä tärkeänä tapana vaikuttaa.

Mahdollisuutta äänestää kuntavaaleissa arvostaa vahva enemmistö (80 %) tärkeä tapa väestöstä. Äänestämisen maakuntavaaleissa viehättää Keski-Suomessa suuresti kahta kolmasosaa (68 %) väestöstä. Eurovaalit kiinnostavat saman verran (67 %).

Keskisuomalaiset suhtautuvat eri vaikuttamiskeinoihin kutakuinkin samalla tavoin kuin väestö keskimäärin maassa.

Kolmasosa keskisuomalaisista on kiinnostunut maakunnallisista luottamustehtävistä

Eniten halukkuutta kohdentuu kunnallisten lautakuntien jäsenyyksiin. Niissä toimimista pitää periaatteessa mieluisana lähes joka kolmas (29 %) Keski-Suomessa. Yhtä paljon kiinnostusta kohdentuu maakunnallisen toimielimen (esim. lautakunta) jäsenyyteen (28 %). Maakuntavaaliehdokkuudesta on kiinnostunut joka viides (19 %).

Keski-Suomen asukkaat ovat hieman kiinnostuneempia maakunnallisista luottamustehtävistä (lautakunnat tms.) kuin kansalaiset keskimäärin maassamme.

Keski-Suomessa luotetaan monissa sote-palveluissa julkiseen

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen (soteuudistus) yhteydessä on puhuttu valinnanvapaudesta. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että julkisesti rahoitettuja

sosiaali- ja terveystalvuuja voisivat jatkossa tarjota asiakkaalle julkiset ja yksityiset toimijat (kuten yritykset, järjestöt ja säätiöt).

Seitsemästä palvelusta kaikki ovat sellaisia, joissa julkiseen luotetaan enemmän kuin yksityiseen. Järjestyksessä nämä ovat äitiys- ja lastenneuvolapalvelut (56 % valitsisi julkisen, 9 % yksityisen), yleislääkäripalvelut (46 % julkinen, 20 % yksityinen), ikääntyneiden palveluasuminen (40 % julkinen, 18 % yksityinen), hammashoitopalvelut (39 % julkinen, 29 % yksityinen), erikoislääkäripalvelut (38 % julkinen, 32 % julkinen), ikääntyneiden kotihoito (37 % julkinen, 21 % yksityinen) sekä fysioterapia (36 % julkinen, 27 % yksityinen).

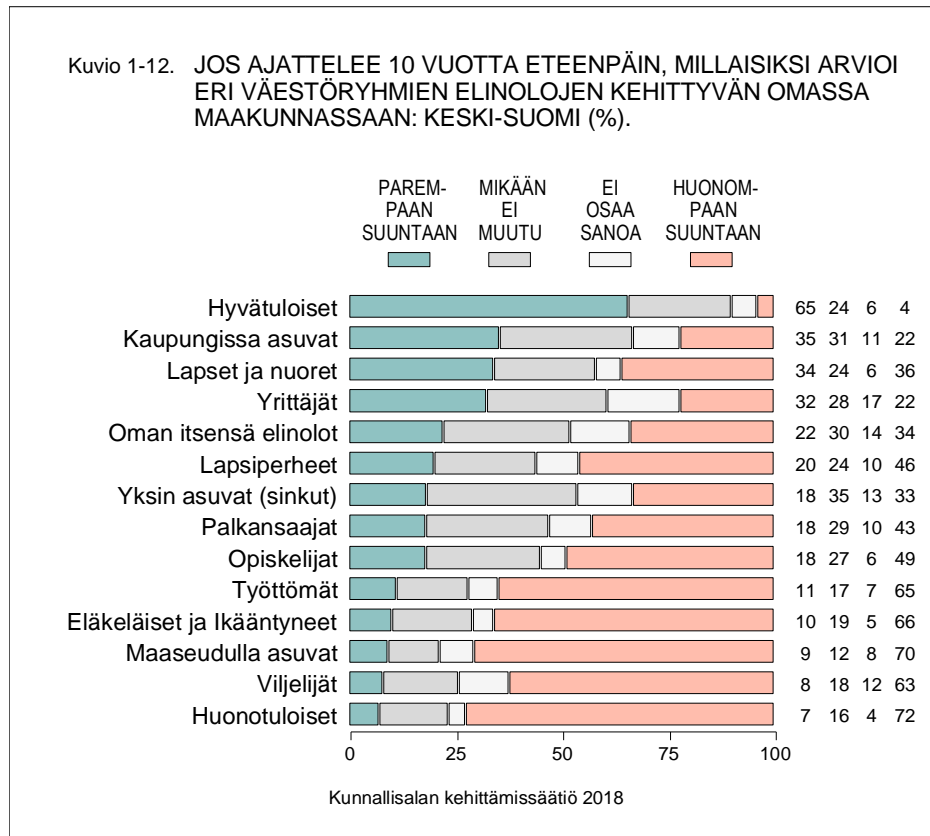
Keski-Suomessa asuvat valitsevat julkisen palveluntarjoajan useammin kuin suomalaiset keskimäärin. Ero on tuntuva etenkin erikoislääkäripalveluissa julkisen hyväksi.

Tutkimuksen toteutus

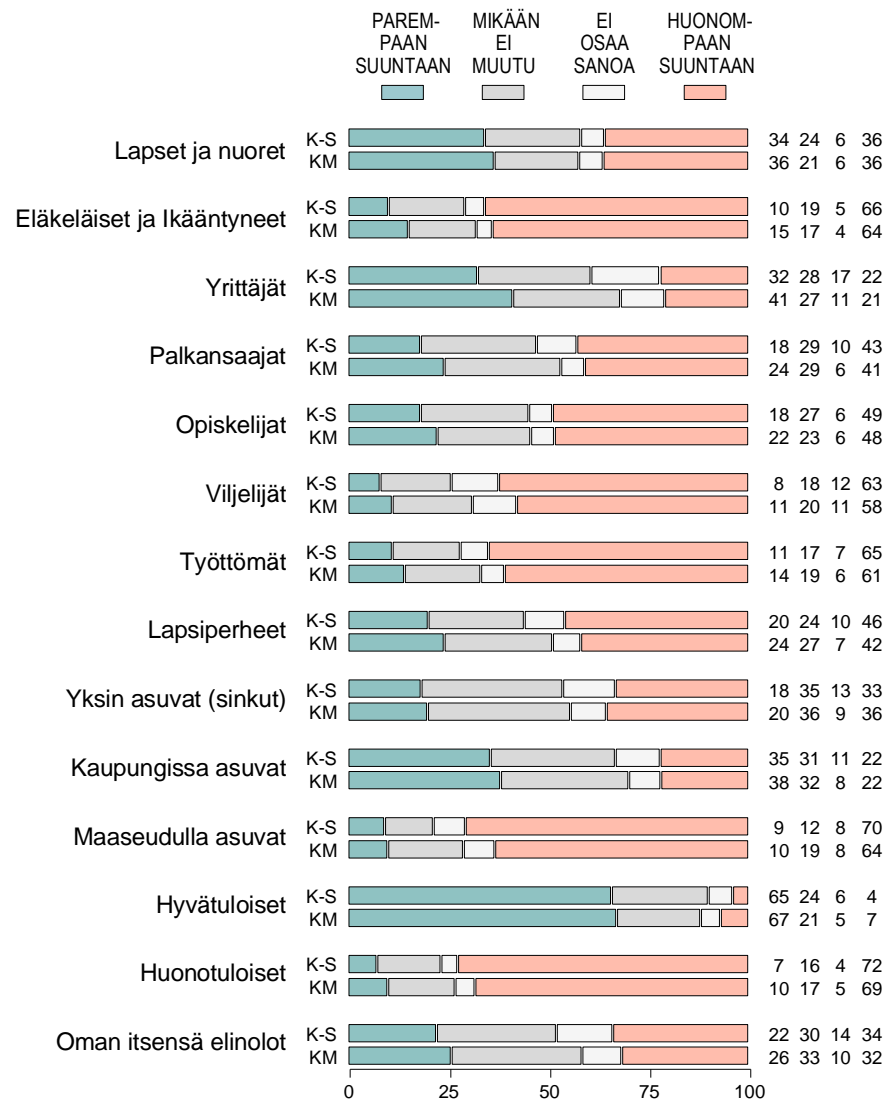
KAKS – Kunnallisan kehittämssäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa toukokuussa 2018. Haastatteluja tehtiin Keski-Suomessa 410. Vastajaat edustavat maakunnan 18 - 79 vuotta täyttänyttä väestöä. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on Keski-Suomessa suurimmillaan vajaa viisi prosenttiyksikköä suuntaansa.

Maakunnan asukkaiden käsityksiä on verrattu koko maan 18 - 79 vuotta täyttänyttä väestöä edustavaan aineistoon. Koko maan väestöä edustava vertailuaineisto sisältää 6.193 haastattelua. Koko maata edustavassa aineistossa virhemarginaali on noin yksi prosenttiyksikkö suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 - 570087.

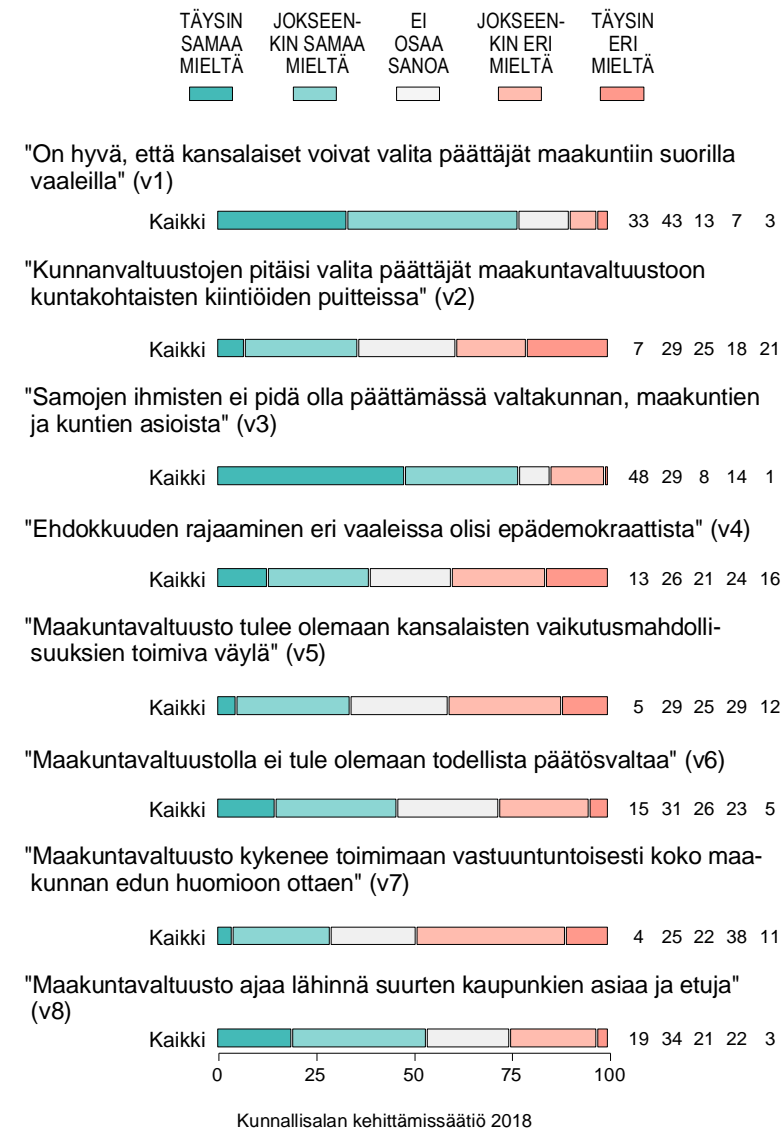

Kuvio 1-12v. MITEN ARVIOI VÄESTÖRYHMIEN ELINOLOJEN KEHITTYVÄN
MAAKUNNASSA: KESKI-SUOMI (K-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

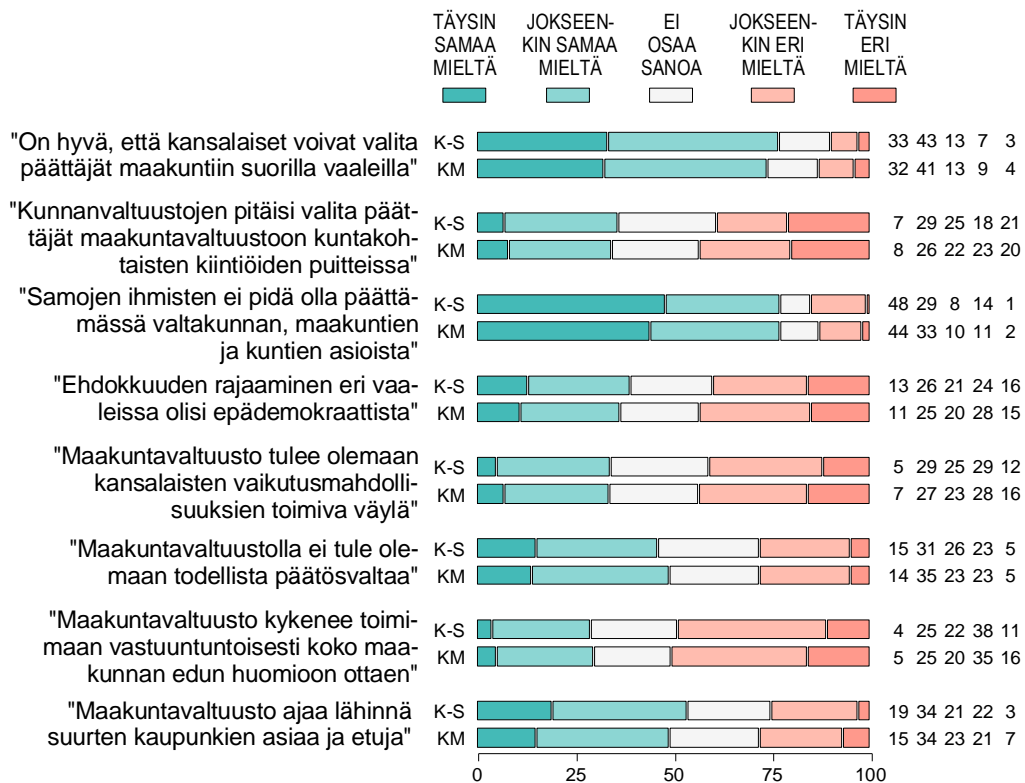

Kunnallisan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 2-12. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAVAALEJA JA -VALTUUSTOJA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: KESKI-SUOMI (%).

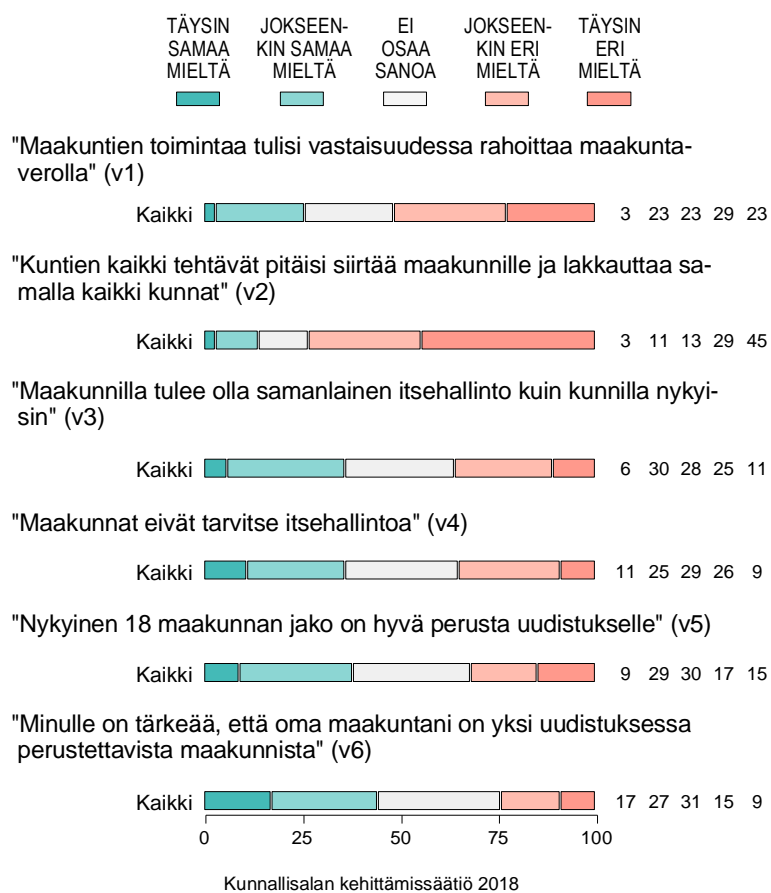

Kuvio 2-12v. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAVAALEJA JA -VALTUUSTOJA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: KESKI-SUOMI (K-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

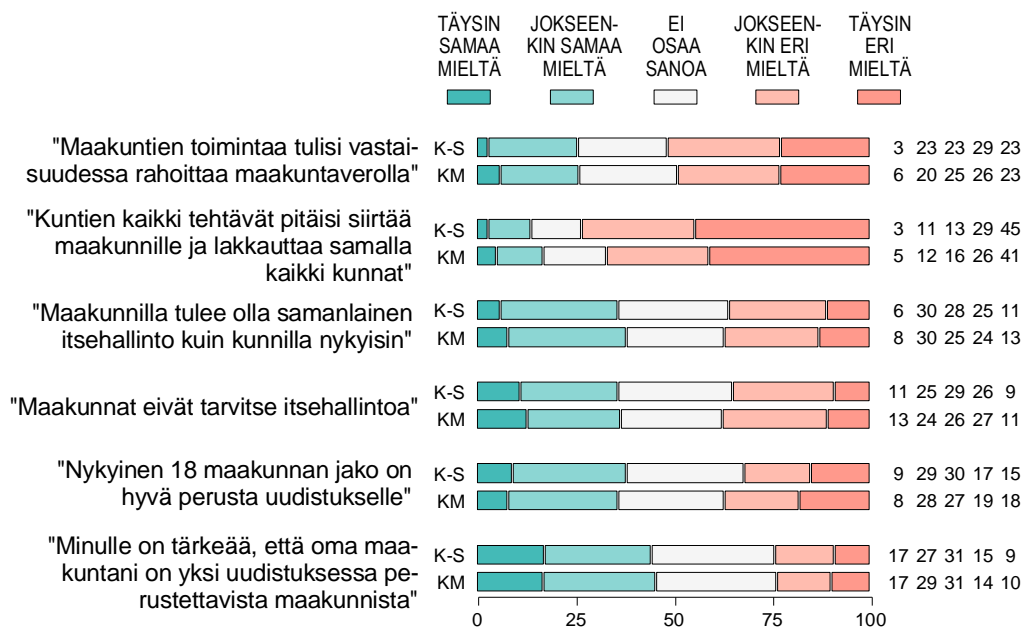
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 3-12. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAHALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: KESKI-SUOMI (%).

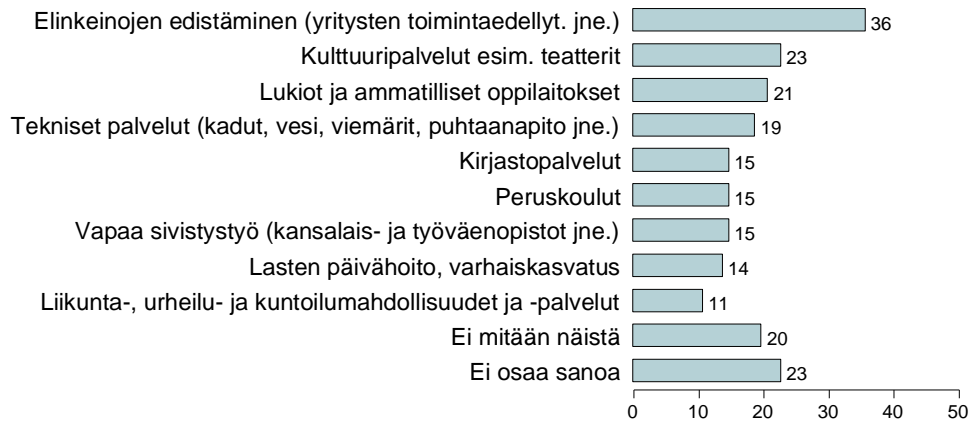

Kuvio 3-12v. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAHALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: KESKI-SUOMI (K-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

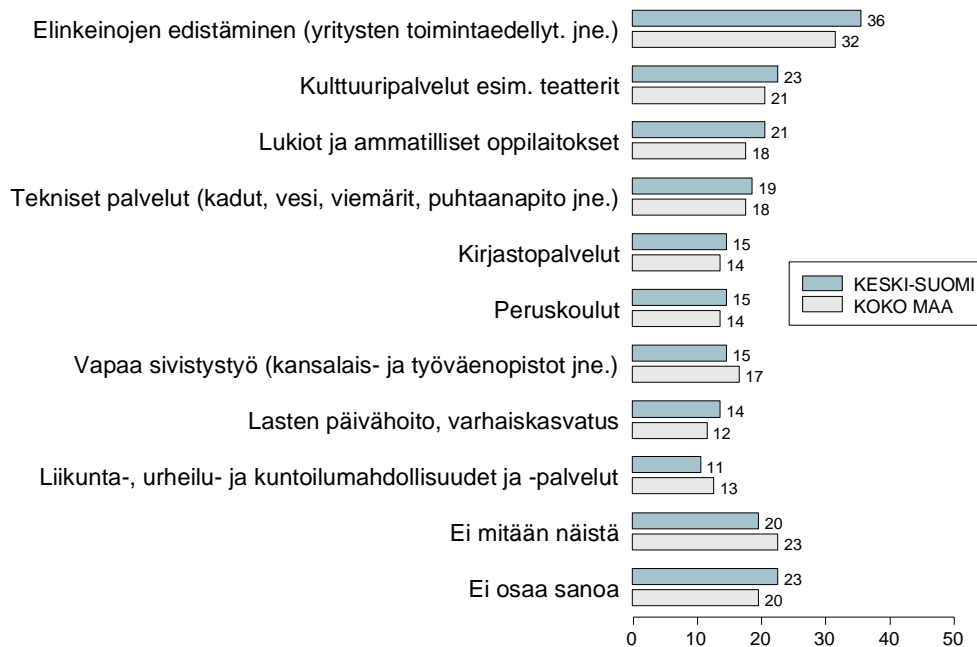
Kunnallisalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 4-12. MITKÄ KAIKKI SEURAAVISTA KUNNILLE JÄÄVISTÄ TEHTÄVISTÄ OVAT SELLAISIA, JOTKA TULISI MYÖS SIIRTÄÄ MAAKUNNAN VASTUULLE: KESKI-SUOMI (%).

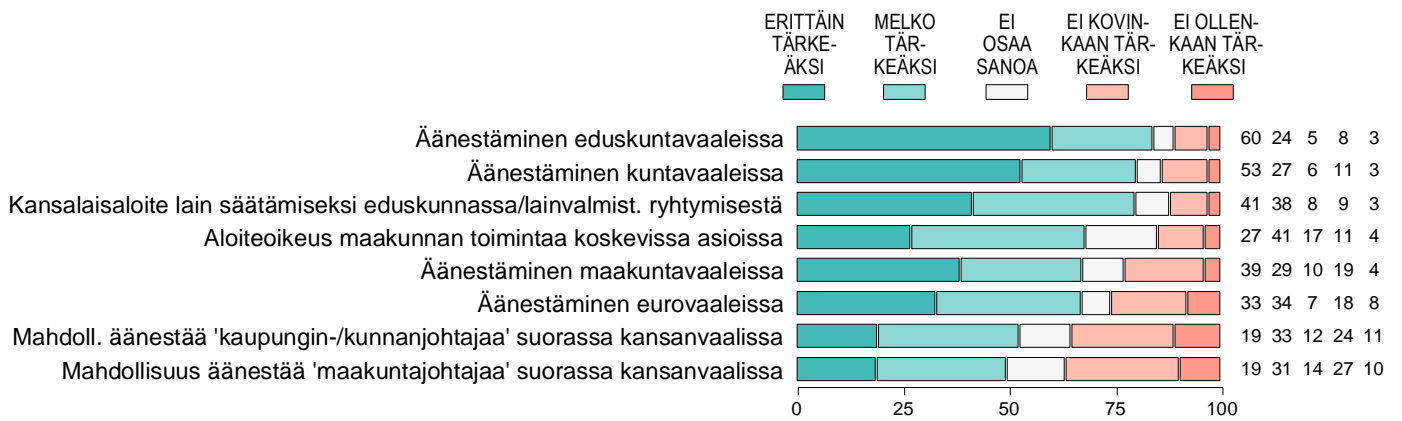
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 4-12v. MITKÄ KAIKKI SEURAAVISTA KUNNILLE JÄÄVISTÄ TEHTÄVISTÄ OVAT SELLAISIA, JOTKA TULISI MYÖS SIIRTÄÄ MAAKUNNAN VASTUULLE: KESKI-SUOMI vs. KOKO MAA (%).

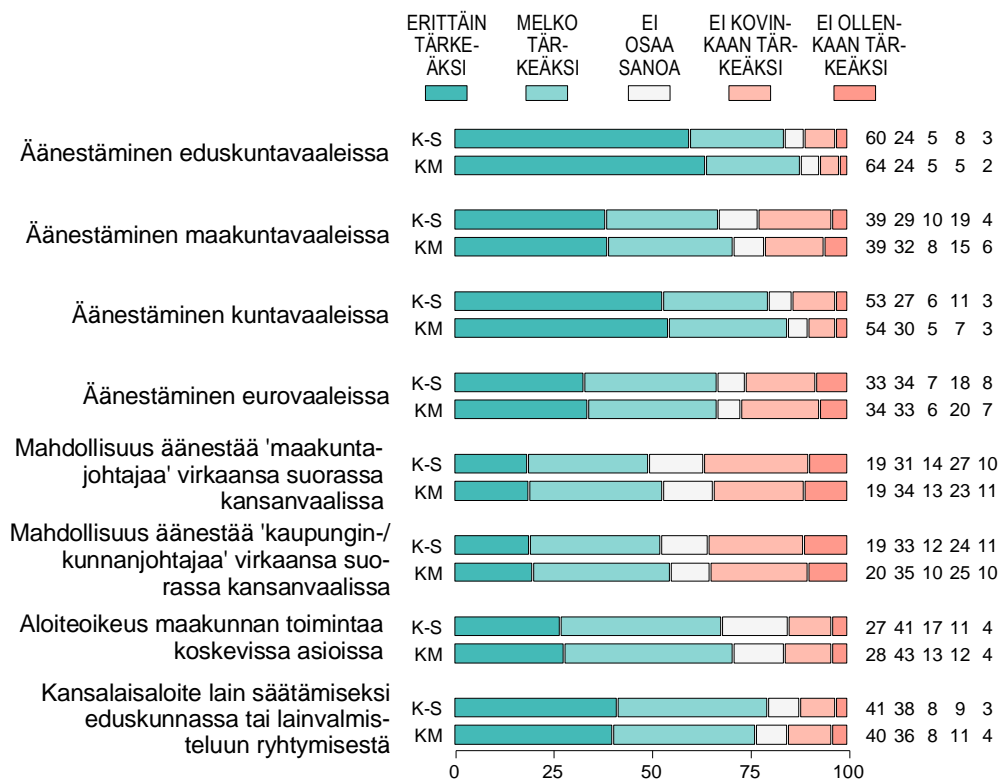
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 5-12. MITEN TÄRKEIKSI KOKEE SEURAAVAT TAVAT VAIKUTTAA PÄÄTÖKSIIN JA TOIMINTATAPOIHIN: KESKI-SUOMI (tekstejä osin lyhennetty, %).

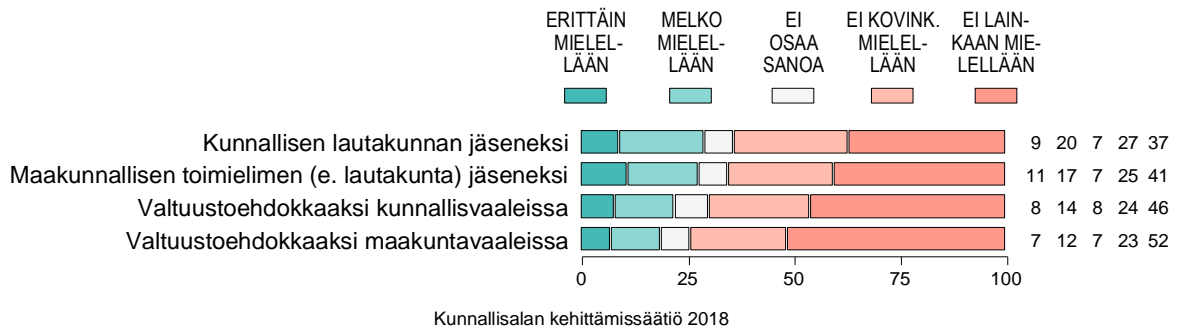
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 5-12v. MITEN TÄRKEIKSI KOKEE SEURAAVAT TAVAT VAIKUTTAA PÄÄTÖKSIIN JA TOIMINTATAPOIHIN: KESKI-SUOMI (K-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

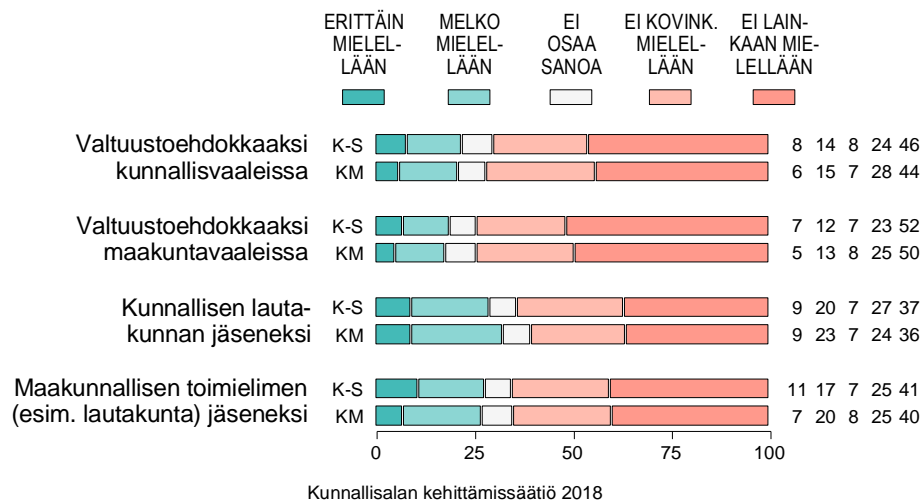

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

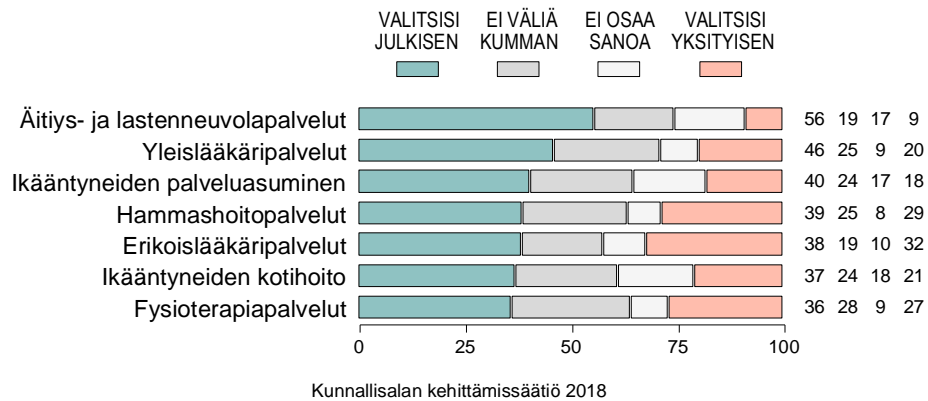
Kuvio 6-12. JOS ITSEÄ PYYDETTÄISIIN MUKAAN SEURAAVIIN YHTEISKUNNALLISIIN TEHTÄVIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI MUKAAN: KESKI-SUOMI (%).

Kuvio 6-12v. JOS PYYDETTÄISIIN SEURAAVIIN YHTEISKUNNALLISIIN TEHTÄVIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI MUKAAN: KESKI-SUOMI (K-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

Kuvio 7-12. JOS TARVITSISI SEURAAVIA PALVELUITA JA TARJOLLA OLISI JULKINEN JA YKSITYINEN PALVELUIDEN TARJOAJA, NIIN MITEN MENETTELISI: KESKI-SUOMI (%).

Kuvio 7-12v. JOS TARVITSISI SEURAAVIA PALVELUITA JA TARJOLLA OLISI JULKINEN JA YKSITYINEN PALVELUIDEN TARJOAJA, MITEN MENETTELISI: KESKI-SUOMI (K-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

